

Nové možnosti pro cukrovou řepu

NEW POSSIBILITIES FOR SUGAR BEET

Hana Honsová – Česká zemědělská univerzita v Praze

Tradiční konference zaměřené na seznámení pěstitelů v Čechách s nabídkou osiv pro nastávající sezonu se konaly 12. ledna 2010 v Hradci Králové a 14. ledna v Bezně na Mladoboleslavsku. Pořádal je Svaz pěstitelů cukrovky Čech spolu se společností Cukrovary a lihovary TTD, Ústředním a kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským a osivářskými firmami. Zaznělo množství informací týkajících se pěstování cukrovky v letošním roce, byly představeny nové technologie úprav osiva a množství odrůd s řadou novinek.

Ačkoli cukrová řepa patří mezi naše tradiční plodiny, její výměra se v České republice v posledních letech stále snižovala. V současnosti se konečně začíná blýskat na lepší časy. V loňském roce plocha cukrovky stoupla v porovnání s rokem 2008 o zhruba 4 % na 53,2 tis. ha.

Kvalitní založení porostu

Základem úspěšného pěstování cukrovky je kvalitní založení porostu výsevem vysoce klíčivého osiva. Samozřejmostí se při klasickém způsobu pěstování stalo použití mořeného a obalovaného osiva.

Mořidla zaručují základní ochranu cukrovky při vzházení a počátečním růstu rostlin proti drátovcům, maločlenci čárkovitému, dřepčiku řepnému, květlice řepné, mšici makové i broskvoňové. Univerzálním mořidlem pro osivo cukrovky je tradiční Gaucho.

Na významu začínají nabývat nová mořidla Cruiser Force SB a Force Magna. Cruiser Force SB, dobře účinkující proti drátovci, chrání rostliny zhruba šest týdnů. Force Magna poskytuje kratší ochranu, asi čtyři týdny, ale je zase levnější.

Nové možnosti pro cukrovku otvírá systém ošetření osiva metodou EPD (Early plant development). Při „předklíčení“ osiva touto metodou se zkracuje doba klíčení a vzházení a zároveň se zlepšuje homogenita porostu. Obdobně představují možnost pro rychlejší vzházení a vyšší vyrovnanost vzházejících porostů technologie úpravy osiva Start'Up (principem je aktivace časné fáze klíčení ale zastavené před vytvářením mladého klíčku) a technologie 3D+.

Rychle vzházející rostliny řepy mnohem snadněji překonají kritické období ve fázi mezi setím a vzházením. K dalším výhodám patří mnohem efektivnější využití slunečního záření díky rychlejšímu růstu listů cukrovky. Tak se může začít v bulvě o něco dříve tvořit cukr.

V obalování osiva cukrové řepy se dobře uplatní vícevrstevná peleta Maribo. Výhodou takto obaleného osiva je to, že nepřesychá, protože má schopnost zadržovat vodu. Takto ošetřená semena lépe klíčí jak za vlhkých, tak i za sušších půdních podmínek.

Registrované odrůdy

V současné době se pěstitelům cukrovky nabízí velké množství odrůd povolených v Evropské unii. Každoročně ÚKZÚZ ve spolupráci se SPC Čech vydává Seznam doporučených odrůd (SDO) registrovaných v České republice nazývaný „Zelená knížka“, ve zkrácené verzi je publikován v Listech cukrovarnických a řepářských. Pro rok 2010 SDO obsahuje dvacet čtyři odrůd tolerantních k rizománii, pět odrůd odolných proti rizoktonii a pět odrůd s odolností k háďátku řepnému.

Všechny moderní odrůdy cukrovky vykazují odolnost k rizománii. Zatímco některé odrůdy nemají žádné zvláštní nároky a lze je pěstovat téměř v každých podmínkách, jiné mají naopak určité speciální nároky. Proto by při výběru odrůd měl pěstitel vždy přihlídnout ke svým konkrétním podmínkám.

Nadějně novinky

Pěstitelé cukrovky musí při výběru odrůdy vycházet z konkrétních podmínek stanoviště a zohlednit použitou technologii. K dispozici mají rozsáhlý sortimet povolených odrůd, který se letos rozšíří o třináct nově povolených odrůd. Patří k odrůdy s tolerancí k rizománii (některé z nich vykazují i toleranci k listovým chorobám): Danka KWS, Danube, Debut, Eminent, Expedita KWS, Oliviera KWS a SY Belana.

K nově registrovaným odrůdám se řadí i odrůdy se speciální tolerancí. Nová odrůda Gladiator vykazuje odolnost proti cercosporě a háďátkům, odrůda Charly je tolerantní k rizománii a háďátkům, Poseidon vykazuje odolnost k rizománii, cercosporě i rizoktonii, odrůda SY Kultura je tolerantní k háďátku řepnému. Odolná k cercosporě a háďátkům je novinka Triathlon, odrůda Xanadu vykazuje toleranci k rizománii, cercosporě a háďátku řepnému.

Slovo závěrem

Obě akce proběhly ve velmi přátelské atmosféře a těšily se velkému zájmu z řad pěstitelů cukrovky, jen v Bezně se jich sešly zhruba dvě stovky. Všichni zúčastnění si domů odváželi nejen množství užitečných informací o nových metodách pěstování a odrůdách cukrové řepy, ale také „Zelenou knížku“ s výsledky zkoušení u nás registrovaných odrůd a informační i jiné materiály od zúčastněných firem.

Zájem zemědělců o konference napovídá, že cukrová řepa je plodinou, se kterou pěstitelé na svých polích i v budoucnu počítají. Snad i další akce pro řepáře vzbudí podobnou pozornost a pomohou tak k dobrým výsledkům v roce 2010.